

סקירת ספרות שיטתית: קווים מנחים ועקרונות מתודולוגיים בסיסיים

איימי שפירא BPT, MA¹, רונית מרקו BSc, MA²

¹ ספרנית ומידענית, ספריית יונס וסוראיה נזריאן, אוניברסיטת חיפה ashapira5@univ.haifa.ac.il
² ספרנית ומידענית, ספריית יונס וסוראיה נזריאן, אוניברסיטת חיפה rmarco@univ.haifa.ac.il

תקציר

סקירות הספרות השיטתיות (systematic literature reviews) נחשבות בשנים האחרונות לחוד החנית של מחקר וטיפול מבוססי-ראיות. מטרתה של סקירת ספרות שיטתית היא לאחד את כל הראיות הנוגעות לשאלת מחקר מפורשת באמצעות מתודולוגיה מתוכננת, יסודית, מקיפה, שקופה וניתנת לשחזור בכדי להגיע למסקנה אחידה. במהלך 20 השנים האחרונות גדל באופן ניכר מספר סקירות הספרות השיטתיות שפורסמו, ורבות מהן תרמו לגיבוש הראיות הטובות ביותר בתחומים שונים והיו בסיס להנחיות טיפול. עם זאת, שיעור גבוה מהן אינו נערך על-פי התקנים המקובלים בקרב הקהילה המדעית, ועקב כך מסקנותיהן עלולות להיות מוטות.

מטרות מאמר זה הן להגדיר מהי סקירת ספרות שיטתית ולהבדילה מסוגים אחרים של סקירות ספרות, לחדד את חשיבותה, לתאר בקצרה כיצד התפתחה ולהדגים את שלבי העבודה המקובלים בביצועה באמצעות שאלת מחקר בתחום הפיזיותרפיה תוך הצגת קווים מנחים והדגשת עקרונות מתודולוגיים חשובים.

המידע במאמר יכול לסייע לחוקרים מתחום הפיזיותרפיה שמתכננים לערוך סקירת ספרות שיטתית או כאלו הנדרשים לשפוט סקירות ספרות שיטתיות טרם פרסומן וכן לפיזיותרפיסטים שקוראים סקירות ספרות שיטתיות ומעוניינים לבחון באופן ביקורתי את האיכות המתודולוגית של המחקר שלפניהם.

מילות מפתח: סקירת ספרות שיטתית, רפואה מבוססת ראיות, שיטות מחקר

לא היו מקורות מימון חיצוניים לעבודה